

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicijska na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah števil. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Ljubljanske volitve.

Splošen utis volitev ljubljanskih je ugoden za narodnjaka. Reči se sme, da ima narodna stranka ljudstvo za seboj. Kjer nismo zmagali, imeli smo pa take častne številke, da mora človeka kar zveseliti. Pomisliti je treba, da je od 1200 volilcev uradnikov čez 400, pravih Nemcev okoli 100, drugih odvisnih ljudi tudi najmanj 100, tedaj ostane le polovica neodvisnih, slovenskih volilcev, in ti so z nami volili.

Narodna ideja je prodrila v vse kroge ljubljanske, tu ni več samo ena čitalnica, ampak na sto čitalnic, v narodnih krčmah se čita in politizira slovenski. Ljudstvo je spoznalo svoje prijatelje, zdaj ni več toliko težav z volilci, ko včasih. Tisti, ki so rekali: „jaz sem Kranjec, ne pa Slovenec“, so se večidel pozgubili, stopili so večinoma v narodni tabor. Včasih se je reklo, da je nemškutar ali prav hudoben, ali pa prav neveden. No zdaj smo nevedne večidel podučili, ostali so v nasprotnem taboru le še hudobni, ki jih ne bomo prej dobili, nego kedar se sistema spremeni, pa še potem ne vsih, ker so se že preveč zagrizli v svojo trmo. Ljubljana je narodno mesto, to vemo zdaj že gotovo; zmagovati pa nam ne bo mogoče, dokler bo sedajni volilni red. V drugem razredu imajo uradniki absolutno večino, nekaj jih je tudi v prvem in tretjem razredu. Uradniki in penzionisti nas potlačijo tudi pri volitvah v državni zbor. Od naših posestnikov mnogi še niso dobili nič volilnega lista, iz katerih vzrokov, to

bomo še le poizvedeli; razumljivo je, da nam je težko kontrolirati dvanajst sto volilcev, ker nam župan ni pustil njih imenika prepisati, tako da moramo volilce po hišah iskati, nasprotna stranka pa kar v imenik pogleda. Mnogi naših imajo le mali patent, ko bi se tem dala volilna pravica, ki jim gre vsaj za mestne volitve, potem bi bila naša stranka za toliko glasov močnejša, ker so mali patentarji skoro vsi narodni. Ko bi se pa vpeljala splošna volilna pravica, potem bi se sijajno pokazalo, da je Ljubljana slovensko mesto.

Na Nemškem, Francoskem in v Belgiji imajo že občno volilno pravico, da gre vsak volit, kdor je 24 let star; na Laškem jo ravno zdaj zahteva Garibaldi za laško deželo; morda bo vendar enkrat ta postava tudi k nam v Avstrijo priromala, potem se bo tudi pri nas na Slovenskem pokazalo, kje je večina.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 18. aprila.

Pri volitvah v mestni zbor **Ljubljanski** je v drugem in prvem razredu zmagala zopet nemškoliberalna stranka, največ s pomočjo uradništva. Kakor je videti, niso besede ministra Taaffeja dosti izdale. Saj je vendar dosti uradnikov Slovencev, pa podoba kaže, da so ti za nas zgubljeni; birokratični prah že vsacega tako predela, da nema več pravega srca. Kruhorstvo je glavni nagib izdajalstva.

Slovenec je revež, to se najbolj vidi pri volitvah, ker se tam vsakemu volilcu že od daleč pozna, koga bo volil; slovenski volilci so namreč vsi slabo oblečeni, vsi potolčeni in pretegajeni od trdega dela; kdor pa pride v elegantni suknji, s cilindrom in rokavicami, pa da mu čevljički prav škripljejo, o tem se že vé, da ne bo naših volil. Ravno, ker mi nemamo nobenih služb oddajati in ne kapitala, da bi temu ali onemu iz zadrege pomagali, za to se ni čuditi, da kruhorci pri nas ne iščejo medu, kjer ga ni.

Drugi razred je v rokah vlade, dokler velja sedajni volilni red, kar pa ne brani, da mi vsikdar volimo. V prvem razredu pa znamo kedaj večino doseči; pa potem moramo vse drugače delati. Mnogo naših volilcev ni prišlo volit. V tem razredu nam manjka agitatorjev. Nasprotna stranka pošilja svoje prvake, Dežmana, Schreya, Pirkerja itd., v volilni boj; pri nas pa tega ni. Volilci prvega razreda so trdi orehi, pri katerih navaden, bolj reven agitator nič ne opravi. Pa ne še le zadnji dan, ampak celo leto je treba delati. Skrbeti bo treba tudi za to, da dobomo več naših volilcev v prvi razred, da kaj nasprotnih ven izrinemo. Kdo se pa pri nas za to pobrine? Kako zamoremo zmagati pri taki mlačnosti?

V **zagrebški** obrtniški zbornici je svetovalec Lukačič predložil spomenico, v kateri se pritoži čez sedajno obrtniško svobodo. Glavne misli njegove so te: Po obrtniški svobodi se poprijemajo obrtništva taki ljudje, ki

Ljubljanske slike.

(Dalje.)

Gostilničar (*homo spirituosus*).

Po svojem poslu spada med sesalke ali celo polipe, sesala njegova, s katerimi iz ljudi muzeg srka, so natakariji ali natakarce. Nekteri ga štejejo tudi med barvarje, ker ima to lastnost, da rad vodo barva in vodo beli, še drugi med kemikorce, ker včasih pijača, katero ljudem podaja, ni le pobarvana in okisana voda, marveč se v nji nahajajo še druge reči, le žabe ne, ker bi v taki robu ne mogle živeti. Naredi se iz razne robe, tudi iz natakarija, viših šol mu ni treba, tudi posebnega diplome ne, zadnjega mu nadomesti „patent“. Omike toraj ni take, da bi zgodovini dajal imenitne možé, vendar je toliko izobražen, da zna s svojimi gosti v caker hoditi; bistroumen pa je bolj ko marsikdo, brž presodi človeka vrednost in ve potem tudi ravnati se. Izurjen je le v računstvu, čeravno tudi tu ni nezmojljiv; a če se zmoti, se to ne zgodi na njegovo škodo. Vest mu je zelo široka, usmiljenja ne pozná. Plena čaka v svojem brlogu, gostilnica imenovanem, ki ima po več oddelkov, kjer je nastavljeno ljudem brez razločka. Pri vstopu se ne plača nič, pač pa pri odhodu.

Gostilničar pozná le dvojno vrsto ljudi: prvo, ki ima denar, visoko spoštuje, kar kaže s priklanjanjem in čez mero ponižnimi besedami, drugi, ki nima denarja, pa svojega zaničevanja še ne skriva ne. Po njegovih mislih je vsak človek le zato na svetu, da bi v njegovo gostilnico hodil, toraj se mu gnjusi vsak, kdor ne zahaja v njo, če bi po svojih dohodkih in premoženju to lahko storil. Ker so na sveti vse sorte ljudje, toraj tudi taki, ki na upanje jedó in pijejo, se mu pripeti, da mu kedo na kredit obvisi; vendar tega ne obesi na veliki zvon, vzlasti če je dotični vsaj par mesecev pred svojim obvisenjem redno plačeval, tedaj že toliko dlake pustil, da se ta znesek ž njo lahko pokrije.

Čeravno ste njegova kuhinja in klet odprti vsakemu, ima vendar kolikor toliko politične vere in zavoljo te marsikaj pretrpeti ob volitvah, ker ga ti na ono, a drugi na drugo stran vlečejo. Včasih se odtegne obojim in za par dni kam zgine. Odločno nemčurske ali odločno slovenske vere je malokteri, ta se ravna po večini njegovih „dobrih“ gostov. Jezikov govori več, pa le malokterega dobro. V Ljubljani se dobe celó nekteri, ki ne znajo in ne marajo znati slovenski.

Po svoji unanji obliki in opravi brloga se deli še posebno v štiri vrste.

a) Gostilničar za gospodo (*polypus nobilis*). Brlog ima navadno bolj v mestu ali na bolj obiskovanih krajih, kakor pajk le tam mreže nastavlja, kjer je več muh. V njem je vse politirano in svitlo, še tla so skoraj tako lepa, da bi se človek malo pomazal, če bi ná nje sedel. Vse je prav gosposko, mize svitlo ali pisano pogrnjene ali kamnite, ob stenah zrcala in podobe in vse to se zvečer v plinovi svečavi blišči kakor v cerkvi. Natakariji so črno oblečeni v belih srajc, škripajočih čevljih, le frak je včasih nekoliko oguljen; če bi tak mladeneč ne imel brisalnice v roki ali na rami, bi ga vsak vzel za bogatega gizdalina. Kjer so pa kletarice, so bolj podobne mladim gospodičnam in nališpanim igralkam na gledališčnem odru, nego strežljivim boginjam. Gospodar sam se pokaže le sem ter tje med njimi, govori s kakim bolj odličnim gostom ali znancom par besedi, potem pa zopet odide in zvečer ne vé, kaj je s tem, kaj je z onim govoril. Tu pa tam tudi sam kateremu postreže, denarja pa ne pobira sam, nego ima zato posebnega ministra, nadkletarja, kateri vsak večer poklada račun in oddaja podnevi nabrani denar. Z moškim svojim osebnostvom je kratkih besedi,

za to niso sposobni. Reklo se je, da bo svobodna konkurenca izdelke zboljšala, ker bo vsak skušal s tem kupce pridobiti, da bo bolje delal. To pa ni tako. Ljudje ne prašajo po dobrih, ampak po cenih (dober kup) izdelkih. Če ljudje brez znanja in brez kapitala začnejo, gledali bodo le, kako bi s slabo in dober kup robo naprej prišli, na konec pa vendar falirajo, in občine jih morajo rediti. Včasih je mojster kaj znal, pomočnik in učenec sta ga spoštovala; danes sme vsak obrtnijo začeti, če prav nič ne zastopi od svoje obrtnije. Obrtniška postava se mora preurediti.

Te misli so popolnem pametne. Dostaviti bi se še mnogo dalo.

Revní mojstri osvobodijo fante dostikrat samo zaradi denarja, ki ga dobodo za takso. Kedar je pa fant svoboden, ga pa spodé, ker nečejo slabega delavca plačevati. Tak revež, ki se ni nič naučil, pa je vendar osvobojen pomočnik, klati se potem po svetu in živi od miloščine. O tej stvari hočemo v svoj čas še kaj spregovoriti. Dokler je liberalna vlada, se itak nemamo nadejati poboljška.

Vnanje države.

V Petrogradu in po celi Rusiji je vsakdajni pogovor o napadu na **cesarja Aleksandra**. Vsi pošteni listi obsojujejo ta zločin, ker sedajni car ni tega zaslužil. Sploh se misli, da se bo zdaj še ostreje postopalo z nihilisti.

Govori se, da pridejo v **Berlin** o priklí zlate poroke cesarja Viljema različni vladarji, tako cesar ruski, cesar avstrijski, kralj laški in kralj španjski.

O **Garibaldiju** hočejo nekteri vedeti, da kuje neko zaroto zoper Avstrijo.

Izvirni dopisi.

Iz Mokronoga, 10. aprila. (Potres. Tatje.) Nagel potres se je čutil 10. dne t. m. ob 5. zjutraj v Mokronogu, ki je prihrmil od severja, pa se je zgubil proti jugu tako, da nam ni ravno dosti škodoval. Tukaj pravijo ljudje, da potres spomladi naznanuje letino rodovitno, dasiravno je letos zemlja stepena in za kmetijstvo težka. Od leta 1872.

z ženskimi pa včasih bolj uljuden, nego je ljubo njegovi dragi, ki je navadno načelnica v kuhinji. Čeravno je v njegovem kraljestvu po večem vladajoči jezik nemški, se govori vendar tudi slabo „kranjski“ ali nekoliko boljše laški. Ogovori se pač vsak gost v gosposki suknji nemški, če ni znano o njem, da tega ne mara, vendar ako na to pade odgovor v drugem jeziku, se mu tudi v tem postreže. Pri vsem tem jed in pijača ni dražja pri njem, kakor v kaki gostilnici ljubljanske okolice, tudi vino ne boljše, ker to lastnost imajo vsi gosposki gostilničarji v Ljubljani, da dobrega vina ne točijo; od pol litra te že mora glava boleti, če si le božji. Tudi golaš iz ostankov prejšnjega, če ne prejšnjih dni narejen je posebnost take gostilnice in zaleže toliko, da se vsaj leto dni vselej streseš, kedar kdo to besedo zgovori ali ga na mizi vidiš. Preobjesti se ti je v taki gostilnici težko, bo prej mošnjiček tvoj prazen, nego želodec poln, ako se ti po kaki pusti meščobi ali kakem drugem duhu ne zapahne. Predno greš iz brloga, se moraš odkupiti ne le s toliko denarjem, da misliš, da si desetice požiral in dvajsetice pil, nego moraš dati še kletarju par krajcarjev, navadno toliko, kolikor ti jih iz desetice na mizo našteje, po vrhu ali „za tobak“ (trinkgeld).

imamo tukaj večkrat potrebe, in ravno zato smo se jim že tako privadili, da se jih ne bojimo prezlo, posebno kedar prihajajo polagoma in nas le malo zazibljejo.

Veliko bolj kakor potres so nas pretrašili tatje, ki so te dni tukaj ukradli o zvečernem mraku par debelih juncev, in odgnali proti meji štajarski, misleči, da spravijo voliče čez Savo lepo v tamo; pa, o joj! Ko hočejo na brod savski pri Sevnici voliče zagnati tatje, prehití jih telegraf, in žandarm zavpije: Stoj, kdor si, ta živina je ukradena! — Nazaj domu so prignali voliče, robavse pa pozaprlí. Ravno tako so pri Pisancu Podlogom tega okraja te dni ukradli ponoči prav lepega konjiča. Šel je tudi za tem telegram, pa ga do sedaj, kolikor je znano, še ni došel. To so blagri sedajnega časa! —

Od Soče, 15. aprila. (Stari in novi vrednik „Isonza“; „L'eco del Litorale“, nasprotnik slovanstva pa rodoljuben nasvet: Storite bratje, tudi Vi tako!) — Poročal sem Vam že nekaj o starem ali bivšem vredniku — kajti star je g. Henrik Juretig še le 40 let — nekaj črtic in o vzroku, zakaj je zdaj pod streho in ključem v zaporu pri sv. Antonu, nasproti goriške čitalnice. V druge njegove zasebne zadeve se nočem podrobneje tu spuščati, da je n. pr. še samskega stanu, morda zato, ker nima časa misliti na zakonski jarem zaradi vedne skrbi, kako bi se dala „neodrešena Italija“ odrešiti in kako bi jej on k temu zaželjenemu odrešenju pomagal, da bi prišel vsled njegovega truda in požrtvovalnosti v zlato knjigo Dante Aleghierjevih in Petrarčinih častiteljev in presladkega toškanskega „romóna“ itd. K dopolnjenju mojega poslednjega dopisa št. 33 t. l., naj Vam dodam, da se je moja slutnja, zakaj so ga v zapor potegnili, popolnoma vresničila. Prišlo je namreč na dan, da je bil ta laški „signor di puro sangue toscano“, kakor že kaže končnica njegovega priimka „ig“, beri „ič“, sam sestavlavec onih tiskanih hujšajočih razglasov; tedaj za Tabajem eden glavnih kolovodij in glavarjev družbe „Italia irredenta“, ktere skrivna delavnost prikipi včasih do metanja petard in drugih malomoških rovarskih razglasov, kar daje mnogo posla našim „travestitom“, kakor

Več gostilničarjev te vrste ima zraven gostilnice tudi prenočišče za tujce, pa tudi domače; zadnjih pride kateri le, če je ključ doma pozabil in ne more v hišo, ali pa iz kakega drugega vzroka, pri katerem se mora eno oko, če ne oba zatisniti. Taka prenočišča so zelo podobna samostanom, ker so celice le majhne, če so pa velike, so pa tako drage, da bi bilo že ceneje vso noč v kavarni na biljardu spati. Tarif sam na sebi ni tako grozen, ali sveči, če jo pržgeš ali ne, veljá 40 kr., strežnik, če se prikaže ali ne, vsaj 10 kr., vse drugo osobstvo pa tudi molí roke po deseticah ali dvajseticah in še po večem denarji, če si več dni in noči bil prebivalec ozke celice. Tudi cena jedi in pijače v sobico ti prinešene, se ti multiplicira enkrat ali dvakrat, kakor je. Pest drv, s kterimi se ti pozimi zakuri, da se le ogenj pokaže, veljá najmanj 40 kr. ali še več in čese z vozom na kolodvor pelješ ali z njega pripelješ deset minut daleč, te stane toliko, da se za ta denar po železnici pelješ z Ljubljane lahko do Litije, Logatca ali Podnarta, toraj vsakako deset ur daleč. Ako pa vsega tega ne maraš, marveč si zadovoljen le z golo posteljo, ne zapustiš si spomina ne v srcih strežčih duhov, ne pri gostilničarji. So že še nektera poštena prenočišča, ki niso tako draga,

zovejo Italijani preoblečene ali civilne policaje, kterih naši primorski „Italjančiči“ zaradi finega nosa kar konec oči ne morejo viditi, ker jih vedno zasledujejo! Novi vrednik „Isonza“ se zove: de Bassa, kterega priimek že bolj na laško cika; v javnosti je še „homo novus“; da bode on tudi, kolikor mu bo od zgorej pripuščeno, ob laški „bás“ drgnil, o tem ni dvombe. Mi primorsko-slovenski domoljubi, vselej lojalni podložniki, se le čuditi moramo, da Avstrija ne išče proti temu tam leka, kjer bi ga gotovo našla, o katerem leku smo vsi jedini, da bi jej koristil! Pa škoda papirja za tako obravnavo, ker „mundus vult decipi“, t. j. svet (Avstrija) hoče ostati slép! Pa pst in prst na usta zaradi Damoklejevega meča, ki visi nad vredništví slovenskih časnikov!

Da je tudi „eco del litorale“ v oziru jezikove ravnopravnosti primorskim Slovanom jako sovražen in da se dela slepega in gluhega in se še slovanskim opravičenim tirjavam kaj rad posmehuje, o tem nas prepričuje zopet njegova 26. številka od 30. marca t. l., v kateri postavlja na javni oder učenje hrvaškega jezika v posmeh, pisajoč: „žensko učiteljsko izobraževališče v Gorici je na tem, da postane na pol vseučilišče. V kratkem se bode začelo tu učiti tudi hrvaški jezik. Kosmata kapa!“ — Mar vredništvo tega v drugem oziru hvalevrednega časnika ne vé, — pa pardon! oba glavna stebra pri vredništvu sta iz Italije, eden iz videmske pokrajine, drugi je tudi pridošlica iz Rimskega, in Lahí so znani nevedneži tako v zemljo- kot tudi narodopisu! — da veljá ono izobraževališče za celo Primorje in tudi za Istro, v kateri prebivate dve tretjini Hrvatov in komaj ena tretjina Italijanov ali poitalijančenih Slovanov? Dá, za teh potlačene narodne pravice pa nima „eco del lit.“ niti ene besede, akoravno bi moral vedeti, da ravno oni slovanski dijaki, kterim se zlasti v Kopru, Ljubezem do Italije po vsih šolah — razun učit. pripravnice — sistematično vtisuje, so potem kot odpadniki najbolj zagrizeni sovražniki Avstrije in verski mlačneži, kterih nekoliko jaz sam po skušnji osebnó poznám. Naj bi draga „I' eco“ blagovolila malo prevdariti géslo, ktero nosi na čelu svojega lista in s kterim jo je nepozabljivi slavni Pij IX. 4. marca 1874 po-

a ta niso tako nobelj. Saj pa mora imeti vse to tako ceno, kako bi pa gostilničar, ki se navadno ni nič učil in je brez denarja začel, mogel obogateti, če bi mu ljudje tako skup ne nosili! Vsakemu pa vendar ni tako sreča mila, nasprotno se mu primeri, da z najviše stopinje marsikteri pade na najnižjo nazaj in se potem seli vsake kvatre od enega kraja do drugega, kakor planinski pastir s svojo čedo. Nekoliko je tega kriv on sam, ker išče preveč dobička, nekoliko pa drugi, ki ne marajo slabe jedi in pijače drago plačevati, marveč so tako hudobni, da hodijo rajše v manj „nobelj“ gostilnice, kjer pač dobro jedó in pijo, zato pa tudi manj plačujejo. Je pač križ na sveti, da so ljudje tako trdoglavni in nesramni, da hočejo za dober in drag denar tudi dobre jedi in pijače imeti.

b) Krčmar boljše vrste (pater familiaris). Njegov brlog je že manj olepšan, mize so pač še pogrnjene ali vsaj z usnjenim platnom prevlečene, tudi ob stenah visi še kako zrcalo ali kaka podoba, morda je še celó plinova svečava na mestí petroleje, ali vse je na nižji stopinji, prav gosposkega ni veliko. Za postrežbo je on sam ali pa njegova rodovina in le, če take nima, kak tuj posel, pa že bolj kmetiškega stanu in bolj poštenega obraza.

slavil, je li ona zares zastopa pravico in resnico po znanem Kristovem nauku, „kar hočete itd.“, tudi v narodnostnem oziru, kakor nas uči oni Kristov izrek? Da bi se hoteli po tem edino pravičnem izreku vse zdaj nadvladajoči narodi vsestransko ravnati, potem pač kmalu mirna nam Bosna! Sicer pa pax tibi „l' eco del litorale!“ —

Ker je ložje kak sosedni narod poitalijančiti, kot ponemčiti, — dà, še celo v južnem Tirolu poriva laščina polagoma nemščino nazaj, — se moramo mi Primorci na vse kriplje temu vpirati! — Zgodovina namreč sprčuje, da je bil Trient ob času občnega cerkvenega zbora (1545-63) še čisto nemško mesto in zdaj je v sredi laškega Tirola; in kako daleč v Italijo je segalo nekdanje slovenstvo, o tem nam je pojasnil naš slavní starinoslovec Davorin Terstenjak pisajoč, da Veneti, Vendi je isto ime s Slovenci, pa zob časa je Slovence tam pohrustal in jih v Italijane, deloma pa Furlane prestvaril. Da v italijanskem morju nobena slovanska vas več ne utone, na to bi morali svetni in duhovski domoljubi neprenehoma delati in slehernemu razširjanju Dantovega jezika moralni in postavni jez za vselej narediti. Zarad tega vračajte domoljubi vse laške dopise laškím uradnjám, kakor je to storil neki rodoljub te dni iz goriške okolice zapisajoč na hrbtu sodnijskega dopisa: „Se ne sprejme — retour! Naslanjajoč se na 19 §. drž. osnovnih postav, v katerem morajo vse c. kr. uradnije vsacemu narodu v njemu lastnem jeziku poslovati itd.“. Pogum veljá, naj si laški uradnik še bolj godrnjá! — Pojdite toraj in storite tudi Vi tako!

Iz zagraške okolice na Dolenjskem, 16. aprila. O svetem Miheli lanskega leta umrli so občespoštovani za božjo čast in blagor našega revnega ljudstva jako vneti č. g. Jakob Krašna, župnik v Zagradcu. Bili so ranjki g. župnik sicer oster pa dober gospod, ki so Zagračane vedeli vedno po pravi poti voditi, akoravno so gospodu župniku nekateri surovinci v življenji težki stan grenili.

Eni so gospodovo smrt težko pričakovali

Tu je že vse bolj po domače po jeziku in pogovoru. Krčmar sam je večidel narodnjak, tako tudi njegova rodovina, gosti mu niso tuji ljudje, marveč dobri znanci z njim in med sabo, govori se navskriž in tudi krčmar ktero včasih reče. Pijača je boljša, če ne prav dobra, ker se toči nepokvarjeno domače vino, jed okusna in veliki porcijoni, pa ne predraga, razen tega že „mati“, ki vodi kuhinjo, vé, kaka je temu ali onemu všeč. To pozornost povračajo gostje s tem, da vedno prihajajo in ima že skoro vsak svoj prostor za mizo in strežnici ni treba prášati, kaj naj prinese; predno sede, ima že vse, česar želi. Zarad jedi se zmeni ustmeno, jedilnega lista ni, kakor v gosposki gostilnici. Krčma ni samo za Ljubljánčane, nego tudi za kmete, katerim se ravno tako postreže in jih postrani ne gleda, marveč se drugi še z njimi v pogovor spuščajo. Oko „ččeta“ je vedno odprto in gleda, da ni nikogar kozarec prazen — vzlasti, če pri kaki mizi karte pojo in ljudje bolj gledajo va-nje, nego v kozarce. S slabimi plačevalci je kratkih besedi, kedar je vrsta s kredo napisanih številčk dosti dolga, pa naredi črto in pri kraji je. Gostje smejo pri njem biti le veseli, pijani ne, zadnjim se pipa isti hip zapre. Sploh je njegova gostilnica taka, kakoršne bi morale vse biti — poštena skoz in skoz.

(Dalje prih.)

ter se o smrti čast. gospoda prav zverinsko obnašali*) upajoči, da koj po smrti g. Krašne dobijo gotovo bolj zdravega gosp. župnika. S pomočjo božjo in priprošnjo M. Božje, ktero je ranjki gosp. Jakob posebno častil, je ranjki g. župnik pri revnih Zagračanih mnogo denarjev nabral ter cerkev M. B. v Zagradcu in župniško poslopje v zgled vsim duhovnom v najboljšem stanu zapustil ter tako tudi s svojim trudom in darom svojelastnim pripomogel, da Zagračani niso brez duhovna ravno dolgo ostali, akoravno so dohodki duhovski v Zagradcu jako pišli in slabi. — Na pustno soboto je prišel v Zagradec vranjepeški župnik č. g. Janez Parapat misleč, da si bo v Zagradcu opomogel na zdravji in tako bolj vspešno zamogel delati in pisati za mili naš narod. Pa ravno spremin zraka, težavno preseljevanje o pustnem letošnjem slabem vremenu ter tudi nepokorščina Zagraščanov gledé v Ljubljano po blago poslanih vozov in mnogo težavnega dela v Zagradcu itd. je pripomoglo k prerani smrti blagega novega župnika gosp. J. Parapata. Gospoda J. Parapata, delavnega duhovna v vinogradu Gospodovem, marljivega pisatelja, neutrudljivega podpiratelja „Slovenske Matice“, družbe sv. Mohora in drugih učenih in prostih družeb, blagega značaja moža — ni več med živimi, — smrt ga je po kratki 10dnevni hudi bolezni pokosila s svojo neusmiljeno koso, smrt odvzela ljubega Janeza njegovi že priletni materi in smrt vsekala ne samo Parapatovi zlahti hudo neozdravljivo rano, ampak tudi vsem njegovim prijateljem duhovnim in posvetnim, katerih je ranjki veliko število imel, posebno pa je slovenskemu narodu, za čegar blagor je ranjki g. Janez vse žrtvoval, zdravje in tudi svoje pičle duhovniške dohodke, smrt J. Parapata (čegar životopis naj bi kdo opisal), neizrečeno veliko škodo napravila.

Ranjki si je znal naglo človeka pridobiti in se mu prikupiti, tega prijudnega obnašanja so se tudi sicer surovi Zagračani urno privadili ter o smrti č. g. Janeza pokazali s svojim obnašanjem, da jim je v resnici žal, ko so tako kmalu svojega še komaj došlega pastirja zopet zgubili. Gospod dekan šmarski, Drobnič, ki so bili na primici ranjkega, pridigar pri instalaciji na pustno nedeljo, so mu tudi v pogrebu pridigovali ter s svojo besedo Zagračanom omečili srca tako, da se je po cerkvi le jok in stok slišal, kedar so ranjkega gospoda Janeza omenili v govoru. Ko smo ga iz cerkve na pokopališče spremili, jok in stok matere, sestre in vseh pričujočih nastal je tak, da tudi duhovni gospodje, katerih je bilo enajst z gosp. dekanom, ki so ranjkega pokopali, niso mogli več peti ter so popolnoma omolknili, ko so zagledali mater trugo Janezevo objemati ter jo slišali svojega ljubega v njo zaprtega Janeza klicati: Moj otrok! moj sin —! da bi te še enkrat mogla videti! Ali č. g. dekan so mater lepo potolažili ter g. Janeza dali v jamo položiti, so prsti na njega vrgli in ga pogrebci z lopatami v črno zemljo zagrebli. Naj naš ljubi Janez v miru počiva. — Vžival ranjki na tem svetu ni posebnega veselja, ker je bil vedno bolehen, pa tudi kot narodnjak in poštenjak v poprejšnjih letih po svojih predpostavljenih preganjan od ene do druge slabe kaplanije, dokler ni v Vranji peči 7 let nekoliko bolj mirno živel in zdaj v Zagradcu si pokoja iskaje večni mir in pokoj našel, zapustivši svojo drago mater v tujem komaj pred

*) Na dan pokopa so se v cerkvi smejali, popoldne vriskali, in nekdo je bil še celo za več litrov vina dal, da so ga pili na „pereat“ umrlemu g. Krašni.

6 tedni došlem kraji. Naj bo ranjki vsem sošolcem svojim, pa tudi celi Sloveniji priporočen! Blagor jim, ki v Gospodu zaspe, in ki za svoj narod trpé. Zagračanom pa naj bo opomin ta smrt, da bi duhovne pastirje bolj častili in spoštovali, kajti duhovnov manjka!

Domače novice.

V Ljubljani 19. aprila.

(Volitev I. razreda) za mestni odbor ljubljanski za narodno stranko ni bila ugodna, od lani se nismo nič naprej pomaknili. K volitvi je prišlo 193 volilcev, nemčurski kandidati so dobili: Lukman 119, Supan in Schrey po 116, Suppantšitsch pa 115 glasov. Naši kandidati so dobili: gosp. Jos. Kušar 76, dr. Poklukar 74, Jos. Střelba 73 in Dolinar 70 glasov. — Mi smo že zadnjič rekli, da imamo zdaj še malo upanja do zmage, in res se je pokazalo, kako težka je v Ljubljani volitev za narodno stranko. Na oni strani agitatorji najveljavniši ljudje, pri nas se je malokdo posebno brigal za agitacijo; na oni strani volilci, ki se kolikor toliko naslanjajo ob vlado, uradnik, tujci itd., na naši le majhno število odločnih narodnjakov, pač pa veliko strahopetnežev, ki si ne upajo na volišče, pri vsem tem pa še čudaj volilni red in nobenega zapisnika volilcev, da ne more človek vedeti, kdo je, kdo ni volilec; veliko strahovanje naših volilcev, med katerimi je veliko takih, katerim je volitev sitno breme, po oni stranki, — vse to je za nas taka ovira, da jo bomo težko premagali, dokler je ta sistema in dokler je pri nas taka mlačnost. — O teh volitvah bomo že še obširneje spregovorili.

Pogreb gosp. Peter Kozlerja) je bil včeraj jako lep, dolga četa znancev, prijateljev in spoštovalcev je vrlga moža narodnjaka spremila k sv. Krištofu. Pevci čitalnični so mu na slovo peli pred gradom in ob jami zadnjo pesem, na mrtvaški trgi je bilo več vencev, nekteri so se s trakovi tudi pred njo nesli. „Kmetijska družba“ in „Matica“ ste svojega podpredsednika tudi slavili z vencem intrakom. Zopet je eden starih narodnjakov več pod zemljo! Bodi mu lahka!

(Valvazorjeve kronike) je prišel te dni pri g. Kraju v Novem mestu na svetlo 55. snopič, t. j. X. knjige 5. snopič, ki obsega zgodovino Karla V., Ferdinanda I. in nadvojvod Karla II. in Ferdinanda II.

(Weitenhillerjeva vstanova za deklice) letnih 58 gld. 80 kr. za l. 1875, 1876, 1877 in 1878 je razpisana. Prošnje se oddajajo do 20. maja pri deželni vladí kranjski.

(O srebrni poroki) našega cesarja in cesarice bo v sredo večer pred stanovanjem deželnega predsednika pel zbor pevcev ljubljanske čitalnice, h kateremu se je oglasilo dozdej že okoli 80 pevcev.

(V spomin cesarjeve srebrne poroke.) Da bi se spomin na slovesni dan cesarjeve srebrne poroke med slovensko mladino kolikor mogoče ohranil, izdalo je tudi „Vrtčevo uredništvo“ ponatisek iz prihodnjega „Vrtčevega“ lista, ki je prav primeren spominek za ta dan. Ti spominki 4 strani „Vrtčeve oblike“ se dobivajo po 4 kr. iztisek pri „Vrtčevem uredništvu“, Lingerjeve ulice štev. 1 v Ljubljani.

(Bratoma Jasenic), ki sta šla vlani cvetni teden proti Belemu gradu in sta morebiti kje na Jugu, naznanjam, da sem zdaj doma v Kamniku, in naj eden ali drugi, če mu te vrstice v roke pridejo, naznani, kje da sta? Ako bi kak jugoslovanski ali srbski list hotel to dalje naznaniti, bi skrbni materi močno vstregel.

Roza Jasenic.

za to niso sposobni. Reklo se je, da bo svobodna konkurenca izdelke zboljšala, ker bo vsak skušal s tem kupce pridobiti, da bo bolje delal. To pa ni tako. Ljudje ne prašajo po dobrih, ampak po cenih (dober kup) izdelkih. Če ljudje brez znanja in brez kapitala začnejo, gledali bodo le, kako bi s slabo in dober kup robo naprej prišli, na konec pa vendar falirajo, in občine jih morajo rediti. Včasih je mojster kaj znal, pomočnik in učenec sta ga spoštovala; danes sme vsak obrtnijo začeti, če prav ni ne zastopi od svoje obrtnije. Obrtnijska postava se mora preurediti.

Te misli so popolnem pametne. Dostaviti bi se še mnogo dalo.

Reveni mojstri osvobodijo fante dostikrat samo zaradi denarja, ki ga dobodo za takso. Kedar je pa fant svoboden, ga pa spodé, ker nečejo slabega delavca plačevati. Tak revež, ki se ni nič naučil, pa je vendar osvobojen pomočnik, klati se potem po svetu in živi od miloščine. O tej stvari hočemo v svoj čas še kaj spregovoriti. Dokler je liberalna vlada, se itak nemamo nadejati poboljška.

Vnanje države.

V Petrogradu in po celi Rusiji je vsakdajni pogovor o napadu na **cesarja Aleksandra**. Vsi pošteni listi obsojujejo ta zločin, ker sedajni car ni tega zaslužil. Sploh se misli, da se bo zdaj še ostreje postopalo z nihilisti.

Govori se, da pridejo v **Berlin** o priklji zlate poroke cesarja Viljema različni vladarji, tako cesar ruski, cesar avstrijski, kralj laški in kralj španjski.

O **Garibaldiju** hočejo nekteri vedeti, da kuje neko zaroto zoper Avstrijo.

Izvirni dopisi.

Iz Mokronoga, 10. aprila. (Potres. Tatje.) Nagel potres se je čutil 10. dne t. m. ob 5. zjutraj v Mokronogu, ki je prihrmil od severja, pa se je zgubil proti jugu tako, da nam ni ravno dosti škodoval. Tukaj pravijo ljudje, da potres spomladi naznanuje letino rodovitno, dasiravno je letos zemlja stepena in za kmetijstvo težka. Od leta 1872.

imamo tukaj večkrat potrese, in ravno zato smo se jim že tako privadili, da se jih ne bojimo prezlo, posebno kedar prihajajo polagoma in nas le malo zazibljejo.

Veliko bolj kakor potres so nas pretrašili tatje, ki so te dni tukaj ukradli o zvečernem mraku par debelih juncev, in odgnali proti meji štajarski, misleči, da spravijo voliče čez Savo lepo v tamo; pa, o joj! Ko hočejo na brod savski pri Sevnici voliče zagnati tatje, prehitli jih telegraf, in žandarm zavpije: Stoj, kdor si, ta živina je ukradena! — Nazaj domu so prignali voliče, robavse pa pozaprl. Ravno tako so pri Pisancu Podlogom tega okraja te dni ukradli ponoči prav lepega konjiča. Šel je tudi za tem telegram, pa ga do sedaj, kolikor je znano, še ni došel. To so blagri sedajnega časa! —

Od Soče, 15. aprila. (Stari in novi vrednik „l' Isonza“; „L' eco del Litorale“, nasprotnik slovanstva pa rodoljuben nasvet: Storite bratje, tudi Vi tako!) — Poročal sem Vam že nekaj o starem ali bivšem vredniku — kajti star je g. Henrik Juretig še le 40 let — nekaj črtic in o vzroku, zakaj je zdaj pod streho in ključem v zaporu pri sv. Antonu, nasproti goriške čitalnice. V druge njegove zasebne zadeve se nočem podrobneje tu spuščati, da je n. pr. še samskega stanu, morda zato, ker nima časa misliti na zakonski jarem zaradi vedne skrbi, kako bi se dala „neodrešena Italija“ odrešiti in kako bi jej on k temu zaželjenemu odrešenju pomagal, da bi prišel vsled njegovega truda in požrtvovalnosti v zlato knjigo Dante Aleghierjevih in Petrarčinih častiteljev in presladkega toškanskega „romóna“ itd. K dopolnenju mojega poslednjega dopisa št. 33 t. l., naj Vam dodam, da se je moja slutnja, zakaj so ga v zapor potegnili, popolnoma vresničila. Prišlo je namreč na dan, da je bil ta laški „signor di puro sangue toscano“, kakor že kaže končnica njegove priimka „ig“, beri „ič“, sam sestavlavec onih tiskanih hujskajočih razglasov; tedaj za Tabajem eden glavnih kolovodij in glavvarjev družbe „Italia irredenta“, ktere skrivna delavnost prikipi včasih do metanja petard in drugih malomoških rovarskih razglasov, kar daje mnogo posla našim „travestitom“, kakor

zovejo Italijani preoblečene ali civilne policaje, katerih naši primorski „Italjančiči“ zaradi finega nosa kar konec oči ne morejo viditi, ker jih vedno zasledujejo! Novi vrednik „l' Isonza“ se zove: de Bassa, ktereга priimek že bolj na lasko cika; v javnosti je še „homo novus“; da bode on tudi, kolikor mu bo od zgoraj pripuščeno, ob laški „bás“ drgnil, o tem ni dvombe. Mi primorsko-slovenski domoljubi, vselej lojalni podložniki, se le čuditi moramo, da Avstrija ne išče proti temu tam leka, kjer bi ga gotovo našla, o katerem leku smo vsi jedini, da bi jej koristil! Pa škoda papirja za tako obravnavo, ker „mundus vult decipi“, t. j. svet (Avstrija) hoče ostati slép! Pa pst in prst na usta zaradi Damoklejevega meča, ki visi nad vredništvu slovenskih časnikov!

Da je tudi „eco del litorale“ v oziru jezikove ravnopravnosti primorskim Slovanom jako sovražen in da se dela slepega in gluhega in se še slovanskim opravičenim tirjavam kaj rad posmehuje, o tem nas prepričuje zopet njegova 26. številka od 30. marca t. l., v kateri postavlja na javni oder učenje hrvaškega jezika v posmeh, pisajoč: „žensko učiteljsko izobraževališče v Gorici je na tem, da postane na pol vseučilišče. V kratkem se bode začelo tu učiti tudi hrvaški jezik. Kosmata kap!“ — Mar vredništvo tega v drugem oziru hvalevrednega časnika ne vé, — pa pardon! oba glavna stebra pri vredništvu sta iz Italije, eden iz videmske pokrajine, drugi je tudi pridošlica iz Rimskega, in Lah so znani nevedneži tako v zemljo- kot tudi narodopisu! — da veljá ono izobraževališče za celo Primorje in tudi za Istro, v kateri prebivate dve tretjini Hrvatov in komaj ena tretjina Italijanov ali poitalijančenih Slovanov? Dá, za teh potlačene narodne pravice pa nima „eco del lit.“ niti ene besede, akoravno bi moral vedeti, da ravno oni slovanski dijaki, katerim se zlasti v Kopru, Ljubezem do Italije po vsih šolah — razun učit. pripravnice — sistematično vtisuje, so potem kot odpadniki najbolj zagrizeni sovražniki Avstrije in verski mlačneži, katerih nekoliko jaz sam po skušnji osebnó poznám. Naj bi draga „l' eco“ blagovolila malo prevdariti géslo, ktero nosi na čelu svojega lista in s katerim jo je nepozabljivi slavni Pij IX. 4. marca 1874 po-

z ženskimi pa včasih bolj uljuden, nego je ljubo njegovi dragi, ki je navadno načelnica v kuhinji. Čeravno je v njegovem kraljestvu po večem vladajoči jezik nemški, se govori vendar tudi slabo „kranjski“ ali nekoliko boljše laški. Ogovori se pač vsak gost v gosposki suknji nemški, če ni znano o njem, da tega ne mara, vendar ako na to pade odgovor v drugem jeziku, se mu tudi v tem postreže. Pri vsem tem jed in pijača ni dražja pri njem, kakor v kaki gostilnici ljubljanske okolice, tudi vino ne boljše, ker to lastnost imajo vsi gosposki gostilničarji v Ljubljani, da dobrega vina ne točijo; od pol litra te že mora glava boleti, če si le božji. Tudi golaš iz ostankov prejšnjega, če ne prejšnjih dni narejen je posebnost take gostilnice in zaleže toliko, da se vsaj leto dni vselej streseš, kedar kdo to besedo zgovori ali ga na mizi vidiš. Preobjesti se ti je v taki gostilnici težko, bo prej mošnjiček tvoj prazen, nego želodec poln, ako se ti po kaki pusti meščobi ali kakem drugem duhu ne zapahne. Predno greš iz brloga, se moraš odkupiti ne le s toliko denarjem, da misliš, da si desetice požiral in dvajsetice pil, nego moraš dati še kletarju par krajcarjev, navadno toliko, kolikor ti jih iz desetice na mizo našteje, po vrhu ali „za tobak“ (trinkgeld).

Več gostilničarjev te vrste ima zraven gostilnice tudi prenočišče za tujce, pa tudi domače; zadnjih pride kateri le, če je ključ doma pozabil in ne more v hišo, ali pa iz kakega drugega vzroka, pri katerem se mora eno oko, če ne oba zatisniti. Taka prenočišča so zelo podobna samostanom, ker so celice le majhne, če so pa velike, so pa tako drage, da bi bilo že ceneje vso noč v kavarni na biljardu spat. Tarif sam na sebi ni tako grozen, ali sveča, če jo pržgeš ali ne, veljá 40 kr., strežnik, če se prikaže ali ne, vsaj 10 kr., vse drugo osobstvo pa tudi molí roke po deseticah ali dvajseticah in še po večem denarji, če si več dni in noči bil prebivalec ozke celice. Tudi cena jedi in pijače v sobico ti prinese, se ti multiplicira enkrat ali dvakrat, kakor je. Pest drv, s katerimi se ti pozimi zakuri, da se le ogenj pokaže, veljá najmanj 40 kr. ali še več in če se z vozom na kolodvor pelješ ali z njega pripelješ deset minut daleč, te stane toliko, da se za ta denar po železnici pelješ z Ljubljane lahko do Litije, Logatca ali Podnarta, toraj vsakako deset ur daleč. Ako pa vsega tega ne maraš, marveč si zadovoljen le z golo posteljo, ne zapustiš si spomina ne v srcih strežnih duhov, ne pri gostilničarji. So že še nektera poštena prenočišča, ki niso tako draga,

a ta niso tako nobelj. Saj pa mora imeti vse to tako ceno, kako bi pa gostilničar, ki se navadno ni nič učil in je brez denarja začel, mogel obogateti, če bi mu ljudje tako skup ne nosili! Vsakemu pa vendar ni tako sreča mila, nasprotno se mu primeri, da z najvišje stopinje marsikteri pade na najnižjo nazaj in se potem seli vsake kvatre od enega kraja do drugega, kakor planinski pastir s svojo čedo. Nekoliko je tega kriv on sam, ker išče preveč dobička, nekoliko pa drugi, ki ne marajo slabe jedi in pijače drago plačevati, marveč so tako hudobni, da hodijo rajše v manj „nobelj“ gostilnice, kjer pač dobro jedó in pijo, zato pa tudi manj plačujejo. Je pač križ na sveti, da so ljudje tako trdoglavni in nesramni, da hočejo za dober in drag denar tudi dobre jedi in pijače imeti.

b) Krčmar boljše vrste (pater familiaris). Njegov brlog je že manj olepšan, mize so pač še pogrnjene ali vsaj z usnjenim platnom prevlečene, tudi ob stenah visi še kako zrcalo ali kaka podoba, morda je še celó plinova svečava na mestu petroleje, ali vse je na nižji stopinji, prav gosposkega ni veliko. Za postrežbo je on sam ali pa njegova rodovina in le, če take nima, kak tuj posel, pa že bolj kmetiškega stanu in bolj poštenega obraza.

slavil, je li ona zares zastopa pravico in resnico po znanem Kristovem nauku, „kar hočete itd.“, tudi v narodnostnem oziru, kakor nas uči oni Kristov izrek? Da bi se hoteli po tem edino pravičnem izreku vse zdaj nadvladajoči narodi vsestransko ravnati, potem pač kmalu mirna nam Bosna! Sicer pa pax tibi „l' eco del litorale!“ —

Ker je lažje kak sosedni narod poitalijančiti, kot ponemčiti, — da, še celo v južnem Tirolu poriva laščina polagoma nemščino nazaj, — se moramo mi Primorci na vse kriplje temu vpirati! — Zgodovina namreč spričuje, da je bil Trient ob času občnega cerkvenega zbora (1545-63) še čisto nemško mesto in zdaj je v sredi laškega Tirola; in kako daleč v Italijo je segalo nekdanje slovenstvo, o tem nam je pojasnil naš slavni starinoslovec Davorin Terstenjak pisajoč, da Veneti, Vendi je isto ime s Slovenci, pa zob časa je Slovence tam pohrustal in jih v Italijane, deloma pa Furlane prestvaril. Da v italijanskem morju nobena slovanska vas več ne utone, na to bi morali svetni in duhovski domoljubi neprenehoma delati in slehernemu razširjanju Dantovega jezika moralni in postavni jez za vselej narediti. Zarad tega vračajte domoljubi vse laške dopise laškim uradnikom, kakor je to storil neki rodoljub te dni iz goriške okolice zapisajoč na hrbtu sodnijskega dopisa: „Se ne sprejme — retour! Naslanjajoč se na 19 §. drž. osnovnih postav, v katerem morajo vse c. kr. uradnike vsacemu narodu v njemu lastnem jeziku poslovati itd.“. Pogum velja, naj si laški uradnik še bolj godrnja! — Pojdite toraj in storite tudi Vi tako!

Iz zagraške okolice na Dolenskem, 16. aprila. O svetem Miheli lanskega leta umrli so občespoštovani za božjo čast in blagor našega revnega ljudstva jako vneti č. g. Jakob Krašna, župnik v Zagradcu. Bili so ranjki g. župnik sicer oster pa dober gospod, ki so Zagračane vedeli vedno po pravi poti voditi, akoravno so gospodu župniku nekateri surovinci v življenju težki stan grenili.

Eni so gospodovo smrt težko pričakovali

Tu je že vse bolj po domače po jeziku in pogovoru. Krčmar sam je večidel narodnjak, tako tudi njegova rodovina, gosti mu niso tuji ljudje, marveč dobri znanci z njim in med sabo, govori se navskriž in tudi krčmar ktero včasih reče. Pijača je boljša, če ne prav dobra, ker se toči nepokvarjeno domače vino, jed okusna in veliki porcijoni, pa ne predraga, razen tega že „mati“, ki vodi kuhinjo, vé, kaka je temu ali onemu všeč. To pozornost povračajo gostje s tem, da vedno prihajajo in ima že skoro vsak svoj prostor za mizo in strežnici ni treba prašati, kaj naj prinese; predno sede, ima že vse, česar želi. Zarad jedi se zmenjuje ustmeno, jedilnega lista ni, kakor v gosposki gostilnici. Krčma ni samo za Ljubljance, nego tudi za kmete, katerim se ravno tako postreže in jih postrani ne gleda, marveč se drugi še z njimi v pogovor spuščajo. Oko „ččeta“ je vedno odprto in gleda, da ni nikogar kozarec prazen — vzlasti, če pri kaki mizi karte pojo in ljudje bolj gledajo va-nje, nego v kozarce. S slabimi plačevalci je kratkih besedi, kedar je vrsta s kredo napisanih številki dosti dolga, pa naredi črto in pri kraji je. Gostje smejo pri njem biti le veseli, pijani ne, zadnjim se pipa isti hip zapre. Sploh je njegova gostilnica taka, kakoršne bi morale vse biti — poštena skozi in skozi. (Dalje prih.)

ter se o smrti čast. gospoda prav zverinsko obnašali*) upajoči, da koj po smrti g. Krašne dobijo gotovo bolj zdravega gosp. župnika. S pomočjo božjo in priprošnjo M. Božje, ktero je ranjki gosp. Jakob posebno častil, je ranjki g. župnik pri revnih Zagračanih mnogo denarjev nabral ter cerkev M. B. v Zagradcu in župniško poslopje v zgled vsim duhovnom v najboljšem stanu zapustil ter tako tudi s svojim trudom in darom svojelastnim pripomogel, da Zagračani niso brez duhovna ravno dolgo ostali, akoravno so dohodki duhovski v Zagradcu jako pičili in slabi. — Na pustno soboto je prišel v Zagradec vranjepeški župnik č. g. Janez Parapat misleč, da si bo v Zagradcu opomogel na zdravju in tako bolj uspešno zamogel delati in pisati za mili naš narod. Pa ravno spremin zraka, težavno preseljevanje o pustnem letošnjem slabem vremenu ter tudi nepokorščina Zagračanov gledé v Ljubljano po blago poslanih vozov in mnogo težavnega dela v Zagradcu itd. je pripomoglo k prerani smrti blagega lovega župnika gosp. J. Parapata. Gospoda J. Parapata, delavnega duhovna v vinogradu Gospodovem, marljivega pisatelja, neutrudljivega podpiratelja „Slovenske Matice“, družbe sv. Mohora in drugih učenih in prostih družeb, blagega značaja moža — ni več med živimi, — smrt ga je po kratki 10dnevni hudi bolezní pokosila s svojo neusmiljeno koso, smrt odvzela ljubega Janeza njegovi že prijetni materi in smrt vsekala ne samo Parapatovi zlahti hudo neozdravljivo rano, ampak tudi vsem njegovim prijateljem duhovnim in posvetnim, katerih je ranjki veliko število imel, posebno pa je slovenskemu narodu, za čegar blagor je ranjki g. Janez vse žrtvoval, zdravje in tudi svoje pičle duhovniške dohodke, smrt J. Parapata (čegar životopis naj bi kdo opisal), neizrečeno veliko škodo napravila.

Ranjki si je znal naglo človeka pridobiti in se mu prikupiti, tega priljudnega obnašanja so se tudi sicer surovi Zagračani urno privadili ter o smrti č. g. Janeza pokazali s svojim obnašanjem, da jim je v resnici žal, ko so tako kmalu svojega še komaj došlega pastirja zopet zgubili. Gospod dekan šmarski, Drobnič, ki so bili na primici ranjkega, pridigar pri instalaciji na pustno nedeljo, so mu tudi v pogrebu pridigovali ter s svojo besedo Zagračanom omečili srca tako, da se je po cerkvi le jok in stok slišal, kedar so ranjkega gospoda Janeza omenili v govoru. Ko smo ga iz cerkve na pokopalšče spremili, jok in stok matere, sestre in vseh pričujočih nastal je tak, da tudi duhovni gospodje, katerih je bilo enajst z gosp. dekanom, ki so ranjkega pokopali, niso mogli več peti ter so popolnoma omolkli, ko so zagledali mater trugo Janezevo objemati ter jo slišali svojega ljubega v njo zaprtega Janeza klicati: Moj otrok! moj sin —! da bi te še enkrat mogla videti! Ali č. g. dekan so mater lepo potolažili ter g. Janeza dali v jamo položiti, so prsti na njega vrgli in ga pogrebci z lopatami v črno zemljo zagrebli. Naj naš ljubi Janez v miru počiva. — Vžival ranjki na tem svetu ni posebnega veselja, ker je bil vedno bolehen, pa tudi kot narodnjak in poštenjak v poprejšnjih letih po svojih predpostavljenih preganjan od ene do druge slabe kaplanije, dokler ni v Vranji peči 7 let nekoliko bolj mirno živel in zdaj v Zagradcu si pokoja iskaje večni mir in pokoj našel, zapustivši svojo drago mater v tujem komaj pred

*) Na dan pokopa so se v cerkvi smejali, popoldne vriskali, in nekdo je bil še celo za več litrov vina dal, da so ga pili na „pereat“ umrlemu g. Krašni.

6 tedni došlem kraji. Naj bo ranjki vsem sošolcem svojim, pa tudi celi Sloveniji priporočen! Blagor jim, ki v Gospodu zaspe, in ki za svoj narod trpé. Zagračanom pa naj bo opomin ta smrt, da bi duhovne pastirje bolj častili in spoštovali, kajti duhovnov manjka!

Domače novice.

V Ljubljani 19. aprila.

(Volitev I. razreda) za mestni odbor ljubljanski za narodno stranko ni bila ugodna, od lani se nismo nič naprej pomaknili. K volitvi je prišlo 193 volilcev, nemčurski kandidati so dobili: Lukman 119, Supan in Schrey po 116, Suppantšitsch pa 115 glasov. Naši kandidati so dobili: gosp. Jos. Kušar 76, dr. Poklukar 74, Jos. Střelba 73 in Dolinar 70 glasov. — Mi smo že zadnjič rekli, da imamo zdaj še malo upanja do zmage, in res se je pokazalo, kako težka je v Ljubljani volitev za narodno stranko. Na oni strani agitatorji najveljavniši ljudje, pri nas se je malokdo posebno brigal za agitacijo; na oni strani volilci, ki se kolikor toliko naslanjajo ob vlado, uradnik, tujci itd., na naši le majhno število odločnih narodnjakov, pač pa veliko strahopetnežev, ki si ne upajo na volišče, pri vsem tem pa še čudni volilni red in nobenega zapisnika volilcev, da ne more človek vedeti, kdo je, kdo ni volilec; veliko strahovanje naših volilcev, med katerimi je veliko takih, katerim je volitev sitno breme, po oni stranki, — vse to je za nas taka ovira, da jo bomo težko premagali, dokler je ta sistema in dokler je pri nas taka mlačnost. — O teh volitvah bomo že še obširneje spregovorili.

Pogreb gosp. Peter Kozlerja) je bil včeraj jako lep, dolga četa znancev, prijateljev in spoštovalcev je vrlga moža narodnjaka spremila k sv. Krištofu. Pevci čitalnični so mu na slovo peli pred gradom in ob jami zadnjo pesem, na mrtvaški trgu je bilo več vencev, nekteri so se s trakovi tudi pred njo nesli. „Kmetijska družba“ in „Matica“ ste svojega podpredsednika tudi slavili z vencem intrakom. Zopet je eden starih narodnjakov več pod zemljo! Bodi mu lahka!

(Valvazorjeve kronike) je prišel te dni pri g. Krajcu v Novem mestu na svetlo 55. snopič, t. j. X. knjige 5. snopič, ki obsega zgodovino Karla V., Ferdinanda I. in nadvojvod Karla II. in Ferdinanda II.

(Weitenhillerjeva vstanova za deklice) letnih 58 gl. 80 kr. za l. 1875, 1876, 1877 in 1878 je razpisana. Prošnje se oddajajo do 20. maja pri deželni vladi kranjski.

(O srebrni poroki) našega cesarja in cesarice bo v sredo večer pred stanovanjem deželnega predsednika pel zbor pevcev ljubljanske čitalnice, h kateremu se je oglasilo dozdej že okoli 80 pevcev.

(V spomin cesarjeve srebrne poroke.) Da bi se spomin na slovesni dan cesarjeve srebrne poroke med slovensko mladino kolikor mogoče ohranil, izdalo je tudi „Vrtčevo uredništvo“ ponatisek iz prihodnjega „Vrtčevega“ lista, ki je prav primeren spominek za ta dan. Ti spominki 4 strani „Vrtčeve oblike“ se dobivajo po 4 kr. iztisek pri „Vrtčevem uredništvu“, Lingerjeve ulice šte. 1 v Ljubljani.

(Bratoma Jasenice), ki sta šla vlani cvetni teden proti Belemu gradu in sta morebiti kje na Jugu, naznanjam, da sem zdaj doma v Kamniku, in naj eden ali drugi, če mu te vrstice v roke pridejo, naznani, kje da sta? Ako bi kak jugoslovanski ali srbski list hotel to dalje naznaniti, bi skrbni materi močno vstregel.

Roza Jasenice.

(Vabilo k slovesnosti,) katero napravi narodna čitalnica ljubljanska v proslavljenju srebrne poroke Nj. Veličanstev v nedeljo 20. aprila 1879. Program: Avstrijska himna, poje moški zbor. Slavnostni govor, govori gospá Franja Ravnikarjeva. „Svoji k svojim“, zbor s čveterosplovom. Po tej slavnostni besedi izborni bal. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi najludneje vabi odbor.

(„Doklada k predlanskim šmarnicam“) je naslov ravnokar tiskanih bukvic, ki obsegajo na 9. polah 9 premišljevanj o Marijni slavi, n. pr.: Ime Marije, sv. roženkranc, Marijno Srce, češčena bodi Kraljica, i. dr. in 31 zgle-dov za vsak dan majnika, in veljajo 66 kr. trdo vezane, 70 kr pa v pol usnji. Ker je še nekoliko iztisov predlanskih „šmarnic“ v za-logi, naj bode omenjeno, da tisti, ki se naro-žijo na one šmarnice (cena jim je bila 95, 105 ali 115 kr.), dobijo „Doklado“ po 35 kr. trdovezano in po 40 kr. v polusnji. Naročiti se zamore na oboje pri opravištvu „Slovenca“ in v Klerrovi knjigarni v Ljubljani; poštnina za križni zavitek pri pošiljki stane še pose-bej 5 kr.

Razne reči.

— Oljnatí podobi presvitlega cesarja in cesarice na platnu izvrstno izdelani, ste prišli ravnokar na svetlo in se dobivate v širokih, dobro pozlačenih okvirih po 8 gl. vsaka v nekdanji knjigarni **O. Klerrove vdove** pred škofijo h. št. 6. Podobi ste posebno pri-pravni za šole, čitalnice itd.

— Narodna kamniška čitalnica bode priredila „slavnost“ v spomin srebrne poroke Njihovih Veličanstev cesarja Franja Josipa I. in cesarice Elizabete, ktera se bode vršila v sledečem redu: 23. aprila zvečer se bodo kresovi prižgali na vseh gričih in vrhovih kamniških planin in umetni ognji. 24. aprila popoldne ob 5. uri se bode v čitalnični dvo-rani razdelilo 20 oblek med pridne in revne učence in učenke tukajšnje mestne šole. 27. aprila točno ob 8. uri zvečer bode „Beseda“ v čitalnici, ktere čisti dohodek je namenjen za šolske priprave revnih šolarjev in šolaric domače šole. — Program besede: Nagovor gosp. predsednika. 2. Cesarska himna. 3. V dolinci prijetni. 4. Tje v gojzdek. 5. Kukovica, 6. Boječi Matevž, šaloigra v dveh dejanjih. 7. Želja na tujem. 8. Jutro. 9. Slovo. 10. Rado ide. 11. Pobratimija. 12. Slepčeva. 13. Tiha luna. 14. Kje dom je moj. 15. Popotnik. 16. Dva gospoda pa jeden sluga, burka v enem dejanji. 17. Loterija. 18. Družbena zabava in ples. — Vstopnina kakor po navadi, večji da-roví se hvaležno sprejmejo. K tej besedi vljudno vabi odbor.

— Vabilo k besedi, katero napravi bovška narodna čitalnica v nedeljo 20. aprila v posebno proslavljenju sreberne poroke Nj. Veličanstev. Program: 1. Avstrijska himna, poje zbor. 2. Slavnostni govor. 3. Našim bra-tom, poje zbor. 4. Deklamacija: Sanje cesarja Rudolfa. 5. Spomin in up, poje mešani zbor. 6. To sem bil jaz, šaloigra v enem dejanji. 7. Slovenska deklica, poje mešani zbor. 8. Tom-bola. 9. Himna za cesarjevo poroko, poje zbor. Po besedi domača zabava po navadi. Vstop-nina 20 kr. — Sedež 10 kr. Ker je čisti do-hodek namenjen ubogim bovškim šolarjem, sprejmejo se s hvaležnim srcem tudi večí do-neski. Začetek besede ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi najludneje vabi odbor.

— Ogenj je v Kranji uničil v noči od 15. do 16. t. m. 3 gospodarska poslopja. Ker

so bili vsi gospodarji zavarovani, škoda ni ravno velika. Kako je ogenj nastal, se ne ve za gotovo; pravijo, da je bilo najbrže nalašč zažgano.

— „Linzer Quartalschrift“ je prišel ravnokar na svetlo 2. snopič, ki obsega: I. Das Martyrium des göttlichen Herzens Jesu und das Martyrium des Herzens seiner hl. Kirche. Von Domcapítular Dr. Ernest Müller in Wien. — II. Ein protestantischer Weg-weiser zur katolischen Kirche II. Von P. A. Kobler S. J. — III. Ordnung des mozarabi-schen Ritus in Spanien. Von Prof. Dr. Herm Zschokke in Wien. — IV. Das Alter der Erst-communicanten. Von Prof. Dr. Hiptmair in Linz. — V. Die indirekte Leugnung des kirch-lichen Primates und des Vatikanum. Von Prof. Dr. Sprinzi in Salzburg. — VI. Osterbeicht-Unterricht. II. Von einem Ordenspriester. — VII. Hausbücher über die hl. Messe, des Kir-chenjahr und die hl. Gebräuche. Von Prof. Josef Schwarz in Linz. — VIII. Das Leiden Christi, erklärt von Prof. Dr. Schmid in Linz. IX. Messen-Reduction. Von Consistorialsekre-tär Ant. Pinzger. — X. Pastoralfragen und Fälle: 1) Ein am Sterbebette entdecktes Ehe-hinderniss. Von Pfarrv. Jos. Sailer in St. Oswald. 2) Schätzung eines Anwesens durch einen bei-eidigten Schätzmänn. Von Prof. Josef Weiss in St. Florian. 3) Vollendung der unterbro-chenen Messe eines Andern. Von Prof. Jos. Gundulhuber in St. Pölten. 4) Eine Kindes-legitimation. Von Pfarrpr. Ferd. Stöckl in Linz. 5) Pastoralbrief über den katechetischen Un-terricht. Von Dech. B. J. Höllrigl in Ybbs. 6) Ein Militär-ist heirathet eine Civilbraut. Von Pfarrv. Gepl. 7) Ein Baubrief. Von Consiste-rialsekretär A. Pinzger. 8) Ein merkwürdiger Toleranz-Fall. Von Canonic. G. Aaminger. 9) Ein Hochzeits-Amt für zwei Brautpaare. Von Prof. P. Ign. Schlich in St. Florian. 10) Das Beichtthören nach Ablauf der Jurisdiktionszeit. Von demselben. 11) Directorium par orhiale. Von Pfarrv. Eduard Döbele. 12) Ungültigkeit der sog. Klausenburger Ehen. Von Pfarrpr. Ferd. Stöckl. XI. Literatur. 1) Schwane. Spezielle Moralthologie. Recens. von Prof. J. Dr. C. Krücl in Wien. 2) Linsenmann. Lehrbuch der Moralthologie. Recens. von Prof. J. Gundelhuber in St. Pölten. 3) Delama Tractatus de justitia et jure. Rec. von demselben. 4) Brück. Lehrbuch d. Kirchengeschichte. Rec. v. Prof. Dr. Hiptmair. 5) Maylath. Berechtigung des per-sönlichen, geistigen Principes in der Schöpfung. Recensirt von Prof. Dr. Fuchs in Linz. 6) Ve-rites. Predigten. Rec. v. Stadtpfarrsen. L. Hauch in Linz. 7—8) Konrad. Der Todeskampf. — Geschichte der hl. Katharina von Siena. Rec. von Domvikar Burgstaller in Linz. 9—11) Pir-cker. Instructio pro s. ecclesiae ministris. — Tillmann. Das Gebet nach der Lehre der Hei-ligen. — Chaignon. Betrachtungen. Recens. v. Dechant Höllrigl. 12) Beichtspiegel für Kinder. Rec. von P. Augustin Rauch O. S. B. 13) Kö-steruus. Zur Seelsorged. Schulkinder. Rec. v. Prof. J. Schwarz. — XII. Zum gegenwärtigen Jubiläum. Von Prof. Alb. Pucher. XIII. Kirch-liche Zeitläufte. Von Dr. J. Scheicher. XIV. Aus dem geistlichen Geschäftsleben in Ober-österreich im 15. Jahrh. Von Albin Czerny Bibliothekar in St. Florian. XV. Inhaltsver-zeichniss von Broschüren und Zeitschriften. — Vsako leto izidejo 4 snopiči po 8 do 9 pol, namreč 15. januarija, 15. aprila, 15. julija in 15. oktobra. Naj laglje se naročnina pošilja s poštними nakaznicami pod naslo-vom: „An die Redaction der Quartalschrift in Minz, Harrachstrasse Nr. 9.“ Tudi vnanje pošte

in knjigarne sprejemajo naročnino. **Cena** po pošti sprejemane knjige znaša za celo leto **3 gl. 50 kr.** Ravno toliko velja tudi v knjigarnak. — Naročnina se sprejema tudi med letom.

— Živinska kuga na Hrvatskem raz-saja v Divemselu, Bilaju, Barletu, Klancu, v Otočcu, Dabaru in Sincu, Lika - Otočanskega okraja, v Studencu, Lipici in Popevičevem Brdu Ogulin-Sluinskega okraja.

Eksekutivne dražbe.

19. aprila: 3. Evobar z Dolenjega Vrhpolja, 3. Frankovič iz Dolenje Prekope, 3. Gorenec iz Čateža, 3. Martinčič iz Grobelj, 3. Francič iz Stare vasi, 2. Gorišek z Vrhpolja, vsi v Kostanje-vici. 3. Glač iz Brubane vasi, v Lašičah. 2. Jeraj iz Utika in Rak iz Podrebra, v Kamniku. 2. Tan-ko iz Rakitnice, 3. Andolšek iz Ribnice, 2. Mer-har iz Dolenje vasi, 3. Bambič z Hriba, 3. Ober-star iz Jurjovice. 3. Malnar iz Hudega konca, 3. Mikolič iz Travnika, 3. Kralj s Podtabora, vsi v Ribnici. 1. Debeve iz Borovnice na Vrhniki. 2. Bergant iz Zapog, v Kranji. 1. Dolenc iz Št. Jurja, 1. Zolar iz Studenca, 1. Mehle z Rožnika, vsi v Ljubljani.

Umrli so:

16. aprila: Peter Kozler, grajščak 55 l., za vodenico. Antonija Nundič, kroj. o. 2 l., za bož-jastjo.

Telegrafične denarne cene 18. aprila.

Papirna renta 65.25 — Sreberna renta 65.75 — Zlata renta 77.20 — 1860letno državno posojilo 119 — Bankine akcije 807 — Kreditne akcije 247.75 — London 117.30 — — Ces. kr. cekini 5.55. — 20-frankov 9.43.

Svarjenje.

Podpisana družba pozlačevalcev dunajskih usoja si p. n. občinstvo svari pred sleparstvom, ki se že nekoliko časa sem na velikanski način izvršuje s slikami in zlatimi okvirji.

Vsak kupec, kateri kupi to blagó od kroš-njarjev, je že takoj osleparjen, ker je ono, naj si bode še tako po ceni, in kaže še tolikanj prilič-nosti, z ozirom na slabo kakovost še zmirom pre-drugo. Ni je skoraj cene, ki bi bila dosti nizka, da bi bila z brezvrednostjo tega siromaškega blaga v pravem razmerji. (1)

Dunaj, dne 11. aprila 1879.

Družba pozlačevalcev na Dunaji.

Ni sleparija!

Solidni okviri.

Oljekarvene slike in oljekar-vene utisnene slike,

v lepíh, solidno in stanovito izdelanih zlatih okvirih, kakor: okolice, svete podobe in po-dobe iz vsakdanjega življenja, dobro izvršene podobe Nj. veličanstev cesarja in cesarice, lovske podobe iz raznih najboljših zavodov, potem ogledala v zlatih okvirih vsake veli-kosti tako v ceno, da se je čuditi, ker tako v ceno se še nikdar ni prodajalo. Dobivajo se pri (1)

Franz Kollmann,

na mestnem trgu v Ljubljani.

Poslano.

Častitemu občinstvu naznanjam, da sem vzal v svojo zalogo

dovski gips ali mavec

(Lengenfelder Gips)

iz tiste jame, iz ktere je do zdaj prodajal Janez Janža vulgo Železnik ter ga pro-dajam po vsakokratni tržni ceni. Za dobro blago sem porok

(3)

Janez Majdič,

trgovec v Kranji na Gorenjskem.